

Høgskolen i Telemark

Fakultet for allmennvitenskapelige fag

Slutteksamen (60% av endelig karakter)

Kontinuasjoneksamen

3524 Examen philosophicum
(10 studiepoeng)

04.06.2012

Tidsrom: 9-12 (3 timer)

Målform: Bokmål/nynorsk

Sidetal: 1 + framside

Hjelpemiddel: Ingen

Merknader: Studentane skriv ei oppgåve, enten oppgåve 1 eller oppgåve 2.

Eksamensresultata blir offentliggjort på nettet via Studentweb

EXAMEN PHILOSOPHICUM – BOKMÅL

Enten:

Oppgave 1

Gjør rede for Aristoteles' lære om de fire årsaker. Gi minst ett eksempel på hvordan en ting kan forklares eller forstås i lys av de fire årsaker. På hvilket grunnlag bruker Aristoteles kunstige, mennesketilvirkede gjenstander som illustrasjon på årsakslæren, samtidig som han hevder at de fire årsakene gjelder naturlige ting? Gjør så rede for Aristoteles' argument i *Fysikken* om at naturen og ting i den må være formålsrettet. I hvilken grad kan dette argumentet betraktes som en innvending mot Demokrits lære om atomene som tingenes bestanddeler? Forklar.

eller:

Oppgave 2

Redegjør for Kants skille mellom handling gjort i overensstemmelse med plikt (handlingens legalitet) og handling gjort ut fra plikt (handlingens moralitet). Bruk eksempler til å vise dette skillet. Hvilken type handling mener Kant er mest verdifull, og hvorfor mener han dette? Gjør så rede for forskjellen mellom Kants syn på det som er relevant for en handling moralske status (om handlingen er god eller ond, riktig eller gal) og nytteetikken (utilitarismens) syn. Bruk ett eller flere eksempler til å illustrere forskjellen(e).

EXAMEN PHILOSOPHICUM – NYNORSK

Anten:

Oppgåve 1

Gjer greie for Aristoteles' lære om dei fire årsaker. Gi minst eitt eksempel på korleis ein ting kan forklarast eller forståast i lys av dei fire årsaker. På kva grunnlag bruker Aristoteles kunstige gjenstandar, gjenstandar lagde av menneske, som illustrasjon på årsakslæra, samtidig som han hevder at dei fire årsakene gjelder naturlige ting? Gjer så greie for Aristoteles' argument i *Fysikken* om at naturen og ting i den må være formålsretta. I kva grad kan dette argumentet sjåast som ei innvending mot Demokrits lære om atoma som tingas komponentar? Forklar.

eller

Oppgåve 2

Gjer greie for Kants skilje mellom handling gjort i samsvar med plikt (handlingas legalitet) og handling gjort ut frå plikt (handlingas moralitet). Bruk døme til å vise dette skiljet. Kva for slag handling meiner Kant er mest verdifull, og kvifor meiner han dette? Gjer så greie for skilnaden mellom Kants syn på kva som er relevant for den moralske statusen til ei handling (om handlinga er god eller vond, rett eller gal) og eit syn bygd på nytteetikken (utilitarismen). Bruk eitt eller fleire døme til å illustrere skilnaden(e).